

KOMUNIKAT PRASOWY nr 163/24

Luksemburg, 4 października 2024 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-365/23 | [Arce]¹

Zdaniem rzecznika generalnego Athanasiosa Rantosa warunek umowny zobowiązujący młodego sportowca do przekazania części swoich dochodów, jeżeli stanie się sportowcem zawodowym, może być potencjalnie nieuczciwy, o ile zostanie wykazane, że powoduje on znaczącą nierównowagę wynikających z umowy praw i obowiązków

Umowa zawarta pomiędzy młodym sportowcem a spółką która pomaga mu w rozwoju kariery sportowej, jest co do zasady objęta zakresem stosowania dyrektywy w sprawie ochrony konsumentów przed nieuczciwymi warunkami umownymi

W 2009 r. małoletni sportowiec, reprezentowany przez swoich rodziców, zawarł umowę z łotewską spółką, która oferuje sportowcom szereg usług w celu rozwijania ich umiejętności i kariery zawodowej. Celem tej umowy było zapewnienie młodemu sportowcowi udanej kariery zawodowej w dziedzinie koszykówki. Umowa ta, zawarta na okres piętnastu lat, przewidywała szereg usług, takich jak treningi pod nadzorem specjalistów, usługi w zakresie medycyny sportowej, wsparcia psychologicznego oraz wsparcia w zakresie marketingu, pomocy prawnej i księgowości. W zamian za to młody sportowiec zobowiązał się, jeżeli stanie się zawodowym sportowcem, do zapłaty na rzecz tej spółki wynagrodzenia w wysokości 10 % wszystkich dochodów netto z wydarzeń w zakresie rozgrywek, reklamy, marketingu i mediów związanych z danym sportem, uzyskanych w okresie obowiązywania tej umowy, pod warunkiem, że dochody te wyniosą co najmniej 1500 EUR miesięcznie.

Z uwagi na to, że dochody generowane przez młodego sportowca, który w międzyczasie stał się zawodowym koszykarzem, wynikające z umów zawartych z klubami sportowymi, wyniosły łącznie ponad 16 mln EUR, sportowiec ten byłby zobowiązany do zapłaty na rzecz spółki 10 % tej kwoty, czyli ponad 1,6 mln EUR.

Sprawa została przedstawiona sądom łotewskim, które uznały, że rozpatrywany warunek umowny jest nieuczciwy. Odnośna spółka wniosła skargę do łotewskiego sądu najwyższego, który w tym zakresie skierował pytania do Trybunału Sprawiedliwości. Sąd ten zmierza do ustalenia, czy dyrektywa o nieuczciwych warunkach w umowach konsumenckich² ma zastosowanie do spornej umowy, a w odpowiednim przypadku, w jakim zakresie sprzeciwia się ona takiemu warunkowi.

W swojej opinii rzecznik generalny Athanasios Rantos **uznał, że umowa tego rodzaju jest co do zasady objęta zakresem stosowania dyrektywy i że taki warunek może okazać się nieuczciwy**. Dyrektywa ta ma bowiem zastosowanie do wszystkich sektorów działalności gospodarczej, a w ogólności, do wszystkich rodzajów umów kupna towarów i świadczenia usług zawartych między przedsiębiorcą a konsumentem. W niniejszym przypadku w chwili zawarcia spornej umowy młody sportowiec nie rozpoczął jeszcze swojej kariery zawodowej i w związku z tym działał jako „konsument” znajdujący się obiektywnie w słabszej pozycji niż spółka zarówno pod względem wiedzy technicznej, jak i siły negocjacyjnej. Wniosku tego nie podważa okoliczność, że następnie ów młody sportowiec stał się zawodowym koszykarzem, ponieważ ocena nieuczciwego charakteru warunku jest dokonywana

na chwilę zawarcia umowy. To w tej chwili, która zbiega się z ewentualną niekorzystną pozycją w stosunku do przedsiębiorcy, umowa może wywołać niekorzystne konsekwencje, nawet długoterminowe, dla konsumenta.

W swojej analizie sąd krajowy powinien w szczególności zbadać, czy warunek umowny spełnia wymóg przejrzystości, a mianowicie czy został wyrażony prostym i zrozumiałym językiem, tak aby konsument był w stanie ocenić w oparciu o jednoznaczne i zrozumiałe kryteria wpływające dla niego z tego warunku konsekwencje ekonomiczne.

W niniejszej sprawie, jak się wydaje, mogło to dotyczyć metody obliczania należnego wynagrodzenia, lecz to do sądu odsyłającego należy zbadanie, czy informacje przekazane przez przedsiębiorcę umożliwiły młodemu sportowcowi podjęcie decyzji z ostrożnością, a dokładniej, czy mógł on oszacować wartość usług oferowanych przez spółkę jako całość w stosunku do wynagrodzenia ewentualnie należnego spółce.

Rzecznik generalny przypomniał, że warunek umowy, który nie był indywidualnie negocjowany, uznaje się za nieuczciwy, jeżeli powoduje on „znaczącą nierównowagę” wynikających z umowy praw i obowiązków stron ze szkodą dla konsumenta. W tym względzie do sądu krajowego należy w szczególności zbadanie, czy w prawie krajowym istnieją przepisy mające zastosowanie w przypadku braku porozumienia między stronami, tak aby ocenić, czy umowa ta stawia młodego sportowca w sytuacji prawnej mniej korzystnej niż przewidziana w prawie krajowym. W braku takich przepisów sąd ten powinien odnieść się do praktyk rynkowych w zakresie wynagrodzenia za usługi przewidziane w dziedzinie sportu, a dokładniej, czy istnieje związek między wartością usługi świadczonej przez spółkę a wynagrodzeniem wymaganym od młodego sportowca. Sąd ten powinien w szczególności wziąć pod uwagę ryzyko, jakie wiąże się dla spółki z okolicznością braku gwarancji otrzymania wynagrodzenia, jeżeli młody sportowiec nie stanie się zawodowym sportowcem, podczas gdy wynagrodzenie to służy nie tylko finansowaniu usług oferowanych temu młodemu sportowcowi, lecz również wszystkim innym młodym sportowcom, którzy zawarli podobne umowy, włączwszy w to sportowców, którzy nie stali się zawodowymi sportowcami.

Wreszcie, jeśli chodzi o konsekwencje wynikające z zakwalifikowania warunku jako „nieuczciwego”, to taki warunek należy co do zasady uznać za nigdy nieistniejący. Nie może on zatem wywoływać skutków wobec sportowca, którego sytuacja powinna zostać przywrócona do sytuacji prawnej i faktycznej, w jakiej znajdowałby się on w braku takiego warunku, bez możliwości zobowiązania go przez sąd krajowy do zapłaty jakiegokolwiek kwoty z tytułu wynagrodzenia przewidzianego w warunku uznanym za nieuczciwy.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu przedłożenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793.

Nagranie wideo z przedstawienia opinii jest dostępne przez [„Europe by Satellite”](#) ☎ (+32) 22964106.

Pozostańmy w kontakcie!

¹ Niniejszej sprawie została nadana fikcyjna nazwa. Nie odpowiada ona rzeczywistej nazwie ani rzeczywistemu nazwisku żadnej ze stron postępowania.

² Dyrektywa Rady [93/13/EWG](#) z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich.